

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Promemorian Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för 19-23-åringar

Sammanfattning av LOs synpunkter

LOs yttrande

- LO vill lyfta att utvärderingar av tidigare nedsättningar av socialavgifterna generellt visar på mycket begränsade effekter.
- LO menar att förslaget tränger undan mer effektiva satsningar på sysselsättning för unga.
- LO anser att det finns en skadlig övertro på att sänkta lönekostnader ökar sysselsättningen generellt.
- LO anser att framtida skatteförändringar bör ske inom ramen för en bredare reform.
- Mot bakgrund av ovanstående avstyrker LO promemorians förslag.

LOs yttrande

Förutom ålder och det faktum att unga ofta söker sitt första arbete finns det ur ett arbetsmarknadsperspektiv inget särskilt som karakteriserar ungdomar mellan 19 och 23 år. Avgörande för möjligheten till arbete är efterfrågan på arbetskraft, alltså konjunkturläget, samt att det arbetssökande har de kvalifikationer som efterfrågas.

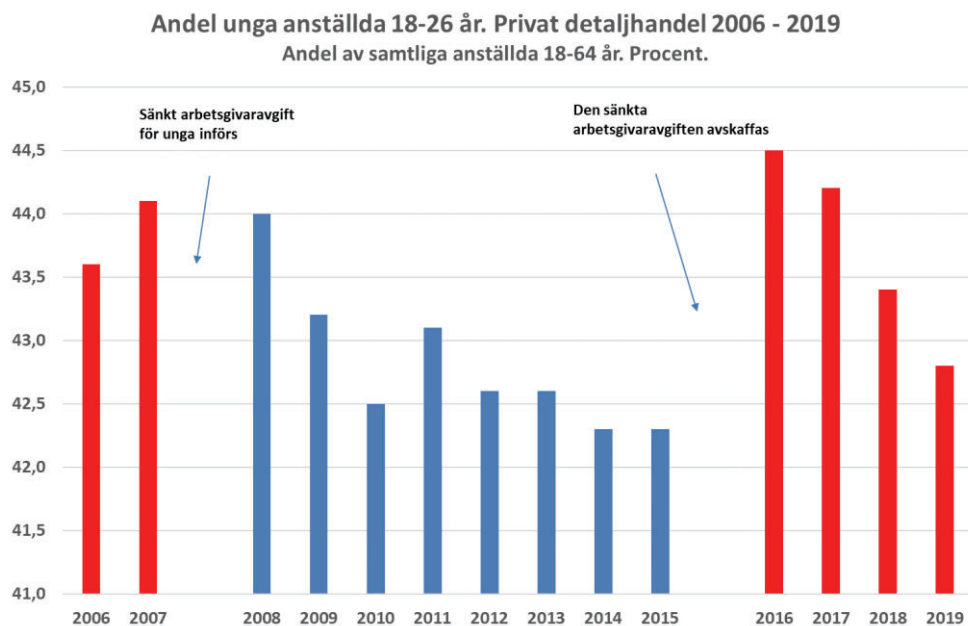
En tillfällig nedsättning förväntas av regeringen (i högre grad än en permanent) sänka företagens lönekostnader under en period och på så vis leda till att företagen tidigarelägger nyrekryteringar av unga. LO menar dock att det inte i dagsläget finns något som visar på att det är lönekostnaderna som hindrar företag från att anställa unga.

LO anser att det finns en övertro på att sänkta lönekostnader skulle öka sysselsättningen generellt. Promemorian innehåller ingen utvärdering av det liknande regelverk som var i kraft mellan 2007 och 2016, och som infördes som en permanent åtgärd. En extern utvärdering, av Institutet för Arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), visar dock generellt sett på mycket begränsade effekter i relation till den kostnad nedsättningen medförde. Forskarna finner att förslaget ökade de ungas sysselsättning med

omkring två procent på kort sikt. Det innebär att 6 000–10 000 jobb tillkommit. Intäktsbortfallet per skapat jobb uppgår därmed till mellan 1,0 och 1,6 miljoner kronor vilket kan jämföras med den genomsnittliga anställningskostnaden för 19–25-åringar, som är omkring en fjärdedel så stor.¹

Även Handelsanställdas förbunds utredningsavdelning har studerat effekterna av nedsättningen för anställda inom handeln.² Redan före sänkningen av arbetsgivaravgifterna var det ca 20 procent billigare att anställa unga i motsvarande grupp, eftersom lönekostnaderna låg så mycket lägre. Efter sänkningen blev det cirka 35 procent billigare. Det motsvarade en sänkning av lägstalöner med ungefär 3 000 kr. Dessutom var personalomsättningen i branschen hög – en tredjedel av alla anställda omsattes varje år. Det fanns därför stor möjlighet för företagen att efter hand ersätta äldre anställda med betydligt billigare ung arbetskraft. Resultatet av reformen var dock att andelen unga anställda i detaljhandeln minskade, och likaså deras andel av de arbetade timmarna.

I diagrammet nedan visas andelen unga i den subventionerade gruppen 18-26 år inom privat detaljhandel. Någon effekt av tiden med subvention syns inte. Tvärtom minskar andelen efter subventionen, och ökar kraftigt när den tas bort. Ökningen 2016 berodde dock främst på högkonjunkturen och många nyanställningar.

¹ Egebark & Kaunitz (2013), *Sänkta arbetsgivaravgifter för unga*, IFAU-rapport 2013:26.

² <https://handelssite.wordpress.com/2020/09/04/lar-av-historien-om-sankta-arbetsgivaravgifter-for-unga/>

Källa: Partsgemensam lönestatistik för detaljhandelsavtalet

Den uteblivna effekten beror, enligt Handels, sannolikt på att det initialt inte var något lönekostnadsproblem att anställa unga. Därför kan man vänta sig att även denna nedsättning av sociala avgifter har begränsad effekt på företagets anställningsbeslut.

Däremot har det med säkerhet en effekt för de företag som även utan den föreslagna sänkningen skulle ha anställt unga personer. Deras vinster kommer att öka med motsvarande kostnaden för förslaget – 10,41 miljarder kronor. Om vi utgår ifrån en lönekostnad för unga på 37 500 kr i månaden så skulle dessa pengar ha räckt till 20 000 jobb för unga i exempelvis offentlig sektor.

Det finns bättre alternativa lösningar på utgiftssidan för att hjälpa unga på arbetsmarknaden, såsom arbetsmarknadspolitiska åtgärder, nystartsjobb eller utbildningar. 10 miljarder skulle ha räckt till en omfattande mängd ytterligare utbildningsplatser inom högskolan och vuxenutbildningen. Den höga kostnaden för denna reform kan därför återigen komma att tränga undan mer effektiva metoder att motverka ungdomsarbetslöshet.

LO anser att 10 miljarder kronor kan användas till betydligt mer angelägna ändamål än att höja företagets vinster. Att mitt i den kris Sverige och världen är i just nu gå vidare med ökade skatteutgifter är inte rimligt.

Sverige behöver en skattereform

Vi behöver mer än någonsin säkra den långsiktiga finansieringen av välfärden. Vi måste därmed upphöra med att behandla skatter som något potentiellt skadligt, eller vars enda syfte är att fungera som ekonomiskt styrmedel. Hela skattesystemet behöver ses över.

LO har tidigare välkomnat att Januariavtalet innehåller genomförandet av en omfattande skattereform och anser att eventuella skatteförändringar framöver bör hanteras inom ramen för en sådan reform.

LO avvisar förslaget att sänka de sociala avgifterna för unga.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Åsa-Pia Järliden Bergström
Handläggare